

Sotva se Brdy otevřely, už se mění ve smetiště

Sotva armáda po desítkách let oficiálně opustila unikátní území Brd a vláda sem od letošního ledna dovolila chodit a jezdit na kole návštěvníkům ze široka daleka, už si z něho někteří dělají smetiště. Přitom jde o oblast bez trvalého osídlení s neopakovatelnou atmosférou.

Dolejší Padrt'ský rybník je přísně chráněný FOTO: Ondřej Kořínek, [Novinky](#) Dnes 19:30

Vojáci už velkou část rozpadajících se nefunkčních objektů zplanýrovali a další sanace od zbytků munice probíhají. Věže u střelnic či ubikace vojenských táborů zmizely už před lety. Za to mnozí „civilové“ bezohledně trousí pod sebe vše, co si přivezli. Je to velká škoda, protože zrovna tento kraj byl dosud, na rozdíl od mnohých jiných, nezasažený.

Co čeká dosud ještě davovou turistikou nezasažené části Brd, je dobře vidět na trasách nad Kytínem u Mníšku pod Brdy, které jsou více frekventované. Projíždíme bývalou trampskou osadou Na Rovinách, přes cestu zvanou Hřebenovka, pod dříve utajovanou raketovou základnou „Klondajk“.

Na rozcestí Stožec a v okolí vybízejí k odpočinku dřevěné lavice, stoly se stříškami. Jsou však jako vánoční stromek ověšeny plastovými pytlíky a taškami přetékajícími odpadky.

Holina po silném větru z roku 2013 FOTO: Ondřej Kořínek, [Novinky](#)

„Nejsou zde koše nebo jsou plný, tak kam s tím, lepší než naházet to ke krajnici,“ krčí rameny jeden

z hodujících cyklistů navlečený v elastickém oblečku v odpovědi na otázku, co si o tom myslí.

„Chodíme sem léta, už od dětství. Vojáci nás občas vykážali, a když byly střelby, tak houkali, jezdily hlídky, prostě dávali pozor. Ale jinak to byla krása. Lidé z velkých měst sem moc nejezdili. A teď tohle, ani ne po roce, co se to otevřelo. Proč si prostě lidi nestrčí zpátky do batohu zbytky toho, co si přivezli?“ ukazuje na plechovky a plastové lahve pětatřicetiletá paní Jana z nedaleké vísky.

Jsme na bývalé dopadové ploše Jordán vedle zkušebního pěchotního srubu. Uvnitř další odpadky, v rozích výkaly. Do dalšího bunkru o pár metrů níže se pro marast už ani nedá jít.

Přítom za hezkého počasí je vidět až na Šumavu. Místo má zároveň i pietní charakter. Nedaleko odsud v roce 1992 tragicky zahynuli piloti vrtulníků a v roce 2003 pilot cvičného letounu.

Zřícenina Valdek hraje na podzim barvami náletových stromů. FOTO: Ondřej Kořínek, [Novinky](#)

Procházím vrcholem Tok. Na hřebeni k mému překvapení stojí policejní hlídka.

„Hlídáme, aby sem nezajížděla auta bez povolení. Největší problém s tím mají houbaři. Správně by se zde nemělo ani spát pod stanem, jen bivakovat. Hlavní ale je, aby prostě táborníci nedělali nepořádek,“ konstatuje mladý policista.

Hříšníci by se ale v přírodě lépe chytali na kole než ve služební octavii. „Nemáme na to potřebné vybavení,“ krčí rameny.

Někteří místní by v Brdech raději zase viděli armádu, aby měli svůj klid, jiní by naopak byli pro větší uvolnění, aby to zde více žilo. Jde o čas, než si to sedne, míní další. V jednom jsou ale názory jednotné: masový turismus může s krajinou zamávat.

„Na Valdek se nesmí jet autem, ale naši obec vůbec na turisty nepřipravili. Přijede sem najednou autobus se stovkou seniorů, do toho další lidi z měst a nemají zde ani kde zaparkovat, ani kam jít na záchod, obec je najednou plná lidí, ale bez zajištění.

Přítom za první republiky přímo u hradu fungovala myslivna coby hostinec a sjížděli se sem lidé z Prahy, tak proč to tam nepřipraví a nepustí je až nahoru po silnici,“ uvažuje místní z obce Neřežín nedaleko Komárova.

Zalesněný pohled z Valdeku FOTO: Ondřej Kořínek, [Novinky](#)

Chráněná krajinná oblast Brdy (CHKO) je největší ucelené přírodní území ve středních Čechách. V kráterech po explozích například na rozlehlé cílové ploše Tok poseté vřesem se tvoří tůň, v nichž žijí čolci a další chránění živočichové.

Oblast je prakticky bez trvalých obydlí. Když zde vláda vyhlášovala CHKO a oblast si správně mezi sebe rozdělila okolní města, tak podle zdejších pramenů zde byly k trvalému bydlišti přihlášeny pouze tři desítky osob.

Připadáte si jako na horách, a to pouhou hodinu jízdy autem z Prahy. Zcela výstižně se už za první republiky Brdům říkalo „Šumava pro Pražáky“.

Vojenský prostor zde byl již od roku 1929 do roku 1945 a poté od padesátého roku do loňska. Ve výcvikovém prostoru je několik zaniklých vesnic, například středověké Hrachoviště nebo Kolvína či Padrt' nedaleko Padrt'ských rybníků.